

บทที่ 5

สรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนาครูผู้สอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย สามารถสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผล

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้กระบวนการวิจัย

จากการประชุมปรึกษาหารือกัน การสนทนา การสัมภาษณ์ การสังเกต และการประชุมผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย พบว่า

ปัญหา ครู ส่วนใหญ่ยังไม่มีความเข้าใจ ไม่มีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย

สาเหตุ ครู ไม่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ครู ไม่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย

แนวทางการแก้ปัญหา พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยโดยใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย

ได้ดำเนินการวางแผนจัดการประชุมเชิงปฏิบัติ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ได้ นำไปเป็นนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ ผลการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า คะแนนการทดสอบของกลุ่มเป้าหมายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีคะแนนสูงกว่าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการประชุม 4.57 หลังการประชุมคะแนนเฉลี่ย 8.57 เพิ่มขึ้น 4.00 และจากแบบสัมภาษณ์ครู พบว่าครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยมากขึ้น

กรณีพิเศษ กำกับ ติดตาม จากแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมครูพบว่าครูผู้สอนโดยส่วนใหญ่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับดี แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน พบว่านักเรียนโดยส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี และแบบประเมินการสอนของครูผู้สอนพบว่าครูผู้สอนโดยส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมมาก

การอภิปรายผล

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

โรงเรียน บรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ กระบวนการวิจัย ก่อนการพัฒนา ผู้วิจัย ได้ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทำให้ทราบปัญหาที่แท้จริง และความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากร คือ ครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ทั้งนี้ เพราะยังไม่เข้าใจ ไม่มีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย สาเหตุเนื่องมาจาก ครูไม่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ครูไม่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเนื่องจากครูยังติดกับการสอนแบบเดิม ครูอบรมแล้วยังไม่เข้าใจ ครูไม่ได้ปฏิบัติจริงในการอบรม ซึ่งการได้ศึกษาสภาพปัญหาเหล่านี้ นำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ

การที่ผลการดำเนินการศึกษาสภาพปัญหามีประสิทธิภาพนั้น อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัย ได้ศึกษาขั้นตอน กระบวนการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางของยุวดี ศรีธรรมรัฐ (2541 : 206-209) ที่กล่าวว่า ขั้นตอนแรกของการพัฒนาบุคลากร คือการหาความจำเป็นของการพัฒนาบุคคล ซึ่งหมายถึง การหาข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาของหน่วยงาน เพื่อหาทางแก้ไขด้วยการพัฒนาบุคคลในหน่วยงานนั้น ในการหาความจำเป็นหรือตรวจสอบความต้องการในการพัฒนาบุคลากรนี้ บางปัญหาอาจใช้การสังเกตง่าย ๆ ก็ค้นพบได้ แต่บางปัญหาต้องทำอย่างเป็นขั้นตอน กล่าวคือต้องมีการศึกษารายละเอียดของงานและคุณสมบัติที่ต้องการ โดยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ และสอบถามจากผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจลักษณะงาน ความรู้ความชำนาญที่จะช่วยให้ปฏิบัติงานได้ดีที่สุด จากนั้นก็วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและเตรียมคำถาม โดยสร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) หรือสร้างคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์ เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมที่จะนำไปสู่การกำหนดความจำเป็นของการพัฒนาแล้วจึงออกสำรวจโดยการใช่แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับเป้าหมายทั้งระยะสั้น

และระยะยาว กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายดังกล่าว เพื่อให้ทราบความจำเป็นที่แท้จริงของกลุ่มบุคลากรที่เป็นเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนาว่าต้องการพัฒนาด้านความรู้ พื้นฐานการทำงาน หรือพัฒนานโยบายและแนวทางปฏิบัติงานหรือพัฒนาทัศนคติ เป็นต้น และขั้นสุดท้ายก็คือให้มีการเสนอแนะ โครงการพัฒนามูลฐานที่สนองต่อความจำเป็นที่พบแล้ว โดยจัดทำข้อเสนอกำหนดโครงการรายละเอียดเนื้อหาวิชาการ และวิธีการฝึกอบรมพัฒนาที่เหมาะสมที่จะเสนอผู้บริหารต่อไป

2. การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยได้ นำไปเป็นนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ ผลการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า คะแนนการทดสอบของกลุ่มเป้าหมาย หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีคะแนนสูงกว่าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการประชุม 4.57 หลังการประชุมคะแนนเฉลี่ย 8.57 และสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ วิจัยได้ดี แสดงว่า มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มเป้าหมายดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้เขียนขึ้น และทำการนิเทศภายใน เพื่อกำกับ ติดตาม โดยแบบสังเกต พฤติกรรมครู แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และแบบประเมินการจัดการเรียนการสอน พบว่าการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวัฒน์ เพชรศรี (2547 : 113-117) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนามูลฐานครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาการอบรมเชิงปฏิบัติการการนิเทศ ผลการศึกษาหลังจากดำเนินการ 2 วนรอบ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเขียนเค้าโครงการ วิจัยในชั้นเรียน เขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนได้ แสดงให้เห็นว่าบุคลากรครูมีความรู้ความเข้าใจ ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทุกประการ นิวัติภิรมย์สุข (2551 : 110) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาครูผู้สอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ในอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูผู้สอนในการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนประเภทวิชาอุตสาหกรรม ในอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการพัฒนาการ

อบรมทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนไปพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ได้เสนอความคิดเห็นว่า การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ ช่วยทำให้ครูผู้สอนสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังทำให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนระหว่างครูผู้สอนต่อครูผู้สอน ครูผู้สอนคือนักเรียนนักศึกษาได้เป็นอย่างดี และจากการพัฒนาในครั้งนี้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรมก่อนและหลังที่ครูผู้สอนทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมีความแตกต่างกัน โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ (คารุณี อัครเทพ. 2547 : 136) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนหนองแดงวิทโยดม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยใช้กลยุทธ์ในการวิจัยคือ การประชุมปฏิบัติการและการนิเทศแบบร่วมพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมพัฒนา 5 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการปฏิบัติงานตรวจสอบข้อมูล โดยใช้หลักการตรวจสอบข้อมูลและแบบสามเส้า (Triangulation) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า สามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

การที่ผลการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของครูผู้สอนสูงขึ้น และผลการนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยปรึกษาหารือที่จะทำการพัฒนากลุ่มเป้าหมายอย่างจริงจัง โดยกำหนดกลยุทธ์การพัฒนา ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการนิเทศภายใน เพื่อประเมิน ติดตามผล อย่างต่อเนื่อง จนบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้การพัฒนาครูมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (น.ป.ป : 49) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาบุคลากรเพื่อการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องกระทำอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง มีการสร้างความตระหนัก ปลุกจิตสำนึกในการพัฒนาร่วมกัน เสริมสร้างให้เกิดความรู้ความเข้าใจจากการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างจริงจังต่อเนื่อง สร้างพันธมิตรโดยการวางแผนกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์และมาตรการร่วมกัน ดำเนินการอย่างจริงจัง มีการติดตามผลให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับเปลี่ยนการทำงาน เสริมความรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนบรรลุเป้าหมาย ประเมิน เสริมแรง เผยแพร่ความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ครู ส่วนใหญ่ยังไม่มีความเข้าใจ ไม่มีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ดังนั้น ควรมีการพัฒนาครูผู้สอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โรงเรียนบรบือวิทยาคารในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยมากยิ่งขึ้น

1.2 ผลการวิจัย พบว่า การนิเทศ กำกับ ติดตาม จากแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมครูพบว่าครูผู้สอน โดยส่วนใหญ่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ในระดับดี แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน พบว่านักเรียน โดยส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี และแบบประเมินการสอนของครูผู้สอนพบว่าครูผู้สอน โดยส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมมาก ดังนั้น การนิเทศเพื่อติดตาม สนับสนุน ช่วยเหลือ ควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อสร้างเสริมขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 พัฒนาคูในกลุ่สาระการเรียนรู้อื่น ๆ ให้สามารถจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 พัฒนานักเรียนให้สามารถเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ